

Vrijheid wereldwijd; wat is daarvoor nodig?

Debatfilmpjes Nationaal Comité 4 en 5 mei - lesbrief voor docenten / debatleiders

Achtergrondinformatie en uitleg films

Nog tijdens de Tweede Wereldoorlog bedacht de toenmalige Amerikaanse president Roosevelt zijn Four Freedoms. Dat zijn vier voorwaarden waaraan een samenleving moet voldoen om mensen vrij te laten zijn. Deze debatfilmpjes geven elk een illustratie van één van de Four Freedoms van Roosevelt.

1. Freedom of speech (vrijheid van meningsuiting)

Roosevelt vond dat je moet kunnen zeggen wat je vindt. In Nederland mogen we zeggen wat we denken en voelen. Maar er zijn ook grenzen aan de vrijheid van meningsuiting. Over die grenzen wordt veel gedebatteerd. In sommige andere landen zijn de mensen nog helemaal niet toe aan deze discussies. Daar is helemaal geen vrijheid van meningsuiting.

Het filmpje is een aanklacht tegen censuur. In een snelle montage worden personages opgevoerd die de mond zijn gesnoerd. De mening van de maker komt op het eind in beeld: "censorship offends me".

2. Freedom of worship (vrijheid van godsdienst)

De tweede vrijheid van Roosevelt is vrijheid van godsdienst. Volgens Roosevelt moet iedereen in een vrije samenleving zelf kunnen kiezen welke religie hij of zij aanhangt. Dat is in Nederland in de grondwet vastgelegd, maar in veel andere landen zeker niet vanzelfsprekend.

Het (animatie)filmpje laat zien hoe een gelovige wil bidden tussen anderen met een ander geloof. Dat gaat pas goed na tussenkomst van een rechter.

3. Freedom from want (vrijwaring van gebrek)

Roosevelt vond het belangrijk voor de vrijheid in een samenleving wanneer iedereen tenminste beschikking had over de eerste levensbehoeften: voedsel, water, een dak boven het hoofd. Wanneer mensen dat niet hebben, zijn ze alleen bezig met overleven. Zij hebben dan niks aan vrijheid: leven is belangrijker. In Nederland bestaat een sociaal vangnet. In veel landen niet. En het is niet toevallig dat er veel vaker oorlogen zijn in arme landen dan in rijke landen.

In het filmpje speelt iemand op een spelcomputer "zoek de verschillen" tussen arme en rijke landen.

4. Freedom from fear (vrijwaring van angst)

Je bent niet vrij als je constant in angst leeft, dat vond Roosevelt ook. Hij had het vooral over angst voor oorlogen en geweld, angst dat je niet goed beschermd wordt door de overheid.

In Nederland hoeven we niet bang te zijn om zomaar te worden opgepakt. Maar in landen waar er een dictatuur is of oorlog heerst, leven mensen wel constant in deze angst. Vaak moeten ze hun land uit vluchten.

In het animatiefilmpje is te zien hoe iemand in een nachtmerrie over oorlog terecht komt. Gelukkig wordt hij ook weer wakker.

Debatfilmpjes; vragen en stellingen

Wanneer u de filmpjes wilt gebruiken als aanjager voor een discussie, kunt u ze natuurlijk zonder inleiding laten zien, en de kijkers daarna vrij laten reageren. Maar u kunt ook – met of zonder gebruik van de achtergrondinformatie – een gericht debat voeren.

Hieronder vindt u per filmpje een drietal “kijkvragen” naar aanleiding waarvan een gesprek kan ontstaan. Ook geven wij een drietal stellingen waarover gediscussieerd kan worden.

De vragen en stellingen kunnen door elkaar gebruikt worden, apart, per filmpje, een selectie of allemaal, mondeling, schriftelijk, in kleine groepjes, plenair etc. Natuurlijk kunt u zelf ook stellingen bedenken en daar over discussiëren.

1. Freedom of speech (vrijheid van meningsuiting)

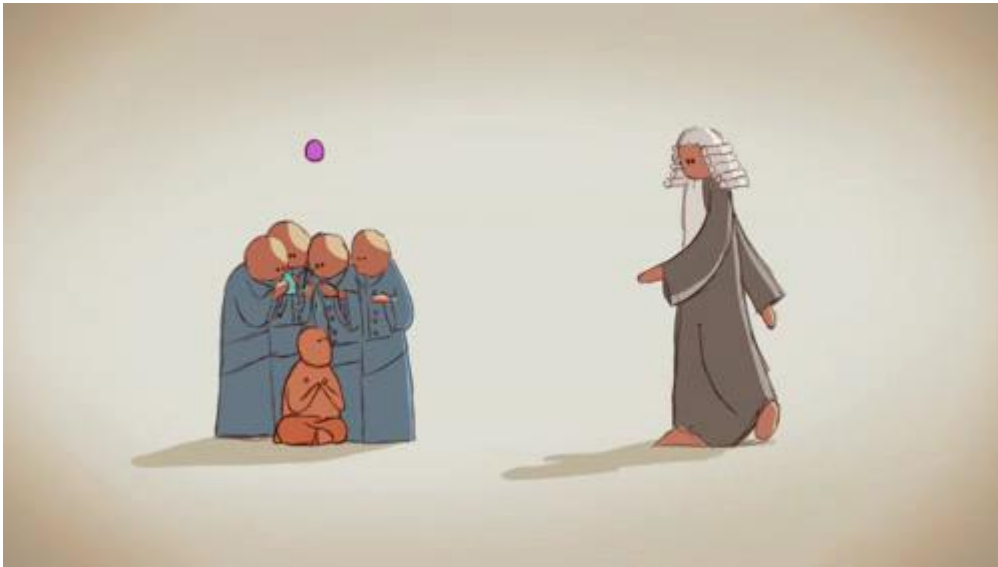
Vragen:

1. Noem een paar personen die je hebt herkend in het filmpje. Zijn er overeenkomsten tussen deze mensen?
2. Wat wil de maker van het filmpje zeggen met de zin “censorship offends me”?
3. Waar ligt voor jou de grens van vrijheid van meningsuiting? Wat mag je echt niet zeggen?

Stellingen:

- Volledige vrijheid van meningsuiting is niet mogelijk.
- Je kunt op internet anoniem alles schrijven wat je wilt. Dat moet verboden worden: alleen schrijven met je naam erbij!
- Mensen die zich beledigd voelen door anderen, begrijpen de vrijheid van meningsuiting niet.

2. Freedom of worship (vrijheid van godsdienst)

Vragen:

1. Waarom maakten de mannen in het filmpje rondjes van de driehoekjes?
2. Wie moet er volgens jou voor zorgen dat alle geloven gerespecteerd worden? De rechter, zoals in het filmpje, of iemand anders?
3. Denk je dat de situatie aan het eind van het filmpje realistisch is? In Nederland? En in de rest van de wereld?

Stellingen:

- Iedereen mag zijn eigen godsdienst hebben, maar het is beter wanneer je dat niet aan de buitenkant kunt zien.
- Godsdienst heeft niets te maken met het besturen van een land, dus politieke partijen zouden a-religieus moeten zijn.
- Zo lang er godsdiensten zijn, zullen er oorlogen zijn.

Freedom from want (vrijwaring van gebrek)

Vragen:

1. Het spel in het filmpje heette "zoek de verschillen". Welke verschillen heb je allemaal gezien?
2. Vind jij vrijwaring van gebrek een voorwaarde voor vrijheid?
3. Rijke landen kunnen arme landen geld geven. Wat kunnen arme landen zelf doen om de welvaart te verbeteren?

Stellingen:

- Rijke landen hebben de plicht arme landen te helpen.
- Oorlog bestaat niet meer zodra iedereen op aarde genoeg te eten heeft.
- Vrijheid heeft niets te maken met eerste levensbehoeften: vrijheid zit in je hoofd.

Freedom from fear (vrijwaring van angst)

Vragen:

1. Ben jij wel eens bang voor oorlog?
2. Bedenk waarom de hoofdpersoon van het filmpje wakker werd in een grote luxe kamer.
3. Vind jij, net als Roosevelt, dat er geen vrijheid kan zijn zolang er angst is voor oorlog?

Stellingen:

- De overheid mag mijn mails lezen en me fouilleren als dat voor de veiligheid van Nederland belangrijk is.
- Mensen die in hun eigen land niet veilig zijn, hebben recht op onze hulp.
- In Nederland is het niet nodig om bang te zijn voor oorlog.